

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst do Din 2.-, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« razja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 161, Račun pri poštarnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Tragična smrt belgijskega kralja

Na izletu se je smrtno ponesrečil — Globoko žalovanje za popularnim vladarjem v vsej Belgiji — Pogreb bo v četrtek

Bruselj, 19. februarja. r. Kralj Belgije Albert I. se je smrtno ponesrečil. Kralj se je v spremstvu sluge v soboto popoldne podal na daljši izlet v okolico Namurja. Tamkaj je pustil svojega slugo, nato pa se je z avtomobilom odpeljal sam dalje in splezal na neko skalo pri Marchet les Dames. Ko ga do večera ni bilo nazaj, je telefoniral sluga v Bruselj. Kralja so prišli iskat neki častnik ter več vojakov in orožnikov, ter so ga našli okoli 2. zjutraj v nekem prepadu mrtvega s hudo rano na glavi. Očividno je smrt nastopila takoj, ker je imel kralj razbito lobanjo. Truplo so prepeljali na grad Laaken. Kraljica Elizabeta je izvedela za nenadno smrt svojega moža šele ob 6. zjutraj. Princ Karl, ki je bival v Ostendeu, se je takoj po obvestitvi o očetovi smrti vrnil v Bruselj. Prestolonaslednik Leopold, ki je s svojo ženo švedsko princeso Astrido bival v Adelbodu v Švici, je bil telefonično obveščen o tragični smrti kralja in je takoj odpotoval v Bruselj. Hčerka ponesrečenega kralja Marija Jose, ki je poročena z italijanskim prestolonaslednikom, je bila brzojavno obveščena o očetovi smrti.

Nenadna smrt belgijskega kralja Alberta, ki je bil zelo popularen, je povzročila med vsem belgijskim narodom globoko potrlost in žalost. Vsi ministri so se v noči odpotovali na grad Laaken, da bi izkazali mrtvemu kralju zadnjo čast. V zgodnjih jutranjih urah se je sestel ministrski svet, na katerem so bili sprejeti razni sklepi, ki pa bodo objavljeni šele po povratku prestolonaslednika Leopolda iz Švice. Vlada je izdala proglas na narod, v katerem pravi, da je bol naroda ob kraljevi smrti, ki ga je dohitela na predvečer 25letnega jubileja, odkar je zasedel belgijski prestol, globoka. Prva misel je čustvo globoke hvalečnosti do umrlega kralja, ki je vse svoje sile žrtvoval svojemu narodu. Bil mu je vodja, podpornik in obenem služabnik naroda. V miru in tudi v vojni ga je vodila samo ena misel, delati in živeti za svojo državo.

V nedeljo popoldne je izrekel papeški nuncij kraljevski rodbini v imenu vsega diplomatskega zbora sožalje. Na popoldnjih vseh poslanstvih so razobesile zastave na pol droga. Po belgijski ustavi je v nedeljo popoldne sestavil pravosodni minister smrtno listino, ki so jo podpisali vsi člani vlade.

Žalovanje vojske

Pariz, 19. februarja. AA. Iz Bruslja poročajo, da je belgijski vojni minister Devez sporočil z dnevnim poveljem belgijski vojski vest o smrti kralja Alberta I. V povelju pravi: Vojska bo obklovala svojega vrhovnega poveljnika, tistega, čigar veličastna hrabrost, nezlomljiva energija in suverena duhovna veličina so rešile domovino v trenutkih tragedije.

Na koncu povelja odreja vojni minister, da se zastave ovijejo v črno, da si častniki denejo črni flor na sablje, generali pa da nosijo na levi roki žalni trak.

Kralj Albert na mrtvaškem odru

Pariz, 19. februarja. AA. Iz Bruslja poročajo, da so snodni zastopnikom belgijskih in tujih listov, da se v dvoru Laaknu poklonijo smrtnim ostankom kralja Alberta I. Novinarji so šli skozi več dvornih salonov, odkoder so jih pripeljali v kraljev delovni kabinet. Iz velikega števila knjig in raznih revij, med katerimi so bile še nekatere odprte, so se mogli poročevalci listov prepričati o veliki intelektualni delavnosti kralja Alberta I., ki jo je prekinila smrt. Tak zraven kabineta, kjer je spravljena obleka, ki jo je imel kralj na sebi v trenutku, ko se je pripetila nesreča, je soba, v kateri se je kralj običajno odpočival in kjer so ga zdaj položili na mrtvaški oder. Oblečen v generalno paradržno uniformo z velikim križem Leopoldovega reda na prsih, kaže kralj Albert I. na mrtvaškem odru dostojanstveno sliko. Zaradi balziranja njegovega trupla je njegov obraz malo rumenkast, črte na licu so pa zato tem življeje. Gornji del čela in glave z ranami, ki jih je kralj dobil pri svojem nesrečnem padcu, so pokrite z belim obvezo. V prekritih rokah drži posojni kralj krž iz slonovine, ki so mu ga podarili domačini iz Konga, ko je obiskal to kolonijo leta 1928. Pred mrtvaškim odrom iz limbove lesa, ki je ves pokrit

z belim španskim bezgom in delno zastrti z rdečo tkanino, gorita dve veliki voščeni kile. Malo dalje od mrtvaškega odra so na posebni mizi razstavljeni jeklena čelada, ki jo je kralj nosil med svetovno vojno, njegova vojaška čepica in par rokavic. Kraljeva sablja je razstavljena v knjižnici, na katere svetlo-modrih stenah so razobesene slike, ki kažejo razne epizode na morju in na kopnem iz svetovne vojne. Vmes so tu pa tam kraljevi osebni spominki iz svetovne vojne. Pri pokojnem kralju bde v dvorcu Laaknu ves čas dvorni duhovnik msgr. de Tranois in dve nuni.

Žalovanje v Franciji

Pariz, 19. februarja. r. Vst o tragični smrti belgijskega kralja Alberta je izzvala po vsej Franciji veliko pozornost. Francoska vlada je dala na vseh javnih poslopih razobesiti zastave na pol droga. Ministrski predsednik Doumergue je danes dopoldne v spremstvu ministrov Tardieuja in Herriota odpotoval v Bruselj, da izkaže ob trupu umrlega kralja v gradu Laaken zadnjo čast. Vsi trije ministri se bodo takoj

nato vrnili v Pariz. Pogreba, ki bo najbrž v sredo ali četrtek, se bodo udeležili predsednik Lebrun, zunanji minister Barthou in vojni minister maršal Petain.

Novi belgijski kralj Leopold III.

Pariz, 19. februarja. AA. Iz Bruslja poročajo, da je princ Leopold, ki je zasedel prestol za kraljem Albertom, 33 let. Rodil se je v Bruslju 3. novembra 1901. V začetku vojne po okupaciji Belgije je princ Leopold živel na Angielskem v rodbini lorda Curzona. Nato ga je kralj Albert poklical v vojsko in ga postavil 8. aprila 1915, ko mu je bilo 14 let, v 12. polk, ki je eden izmed najhrabrejših belgijskih polkov. Leta 1918 je princ Leopold napredoval do narednika. Leta 1926 se je princ Leopold na dan 10. novembra oženil s švedsko princeso Astrido, s katero ima dva otroka. Novi belgijski kralj, ki se bo imenoval Leopold III., je služil v grenadirskem polku in ima zdaj čin polkovnika. Zanimal se je mnogo za botaniko, še več se je pa bavil z literaturo o kolonijah.

Novi nemiri na Dunaju

Ponoči so socialisti v raznih delih mesta znova napadli policijo in vojaštvo — Razburjenje med prebivalstvom znova narašča

Dunaj, 19. februarja. r. Snoch je prišlo na Dunaju do novih nemirov. Komaj je legel mirak, so začele zopet pokati puške. V bližini južnega kolodvora, v okolici velike občinske stanovanjske hiše Reimannhof, na Margaretenbürgu in v raznih delih predmestja so delavci iz zabarikadiranih hiš začeli obstreljevati oddelke vojaštva in Heimwehra, ki so tod patrolirali. Puškarjenje je izzvalo med prebivalstvom znova silno razburjenje in vlada je takoj poslala na ulice zopet močne oddelke vojske, Heimwehra in pomožne policije. Deli mesta, v katerih so izbruhnili nemiri, so bili kmalu do celja obkoljeni in vojaštvo vrši ob sodelovanju policije in heimwehrovskih oddelkov hišne preiskave. Vse kaže, da se avstrijski socialisti tudi še sedaj ne mislijo vdati diktaturi Heimwehra, marveč da so se odločili za gverilsko vojno. Puškarjenje v raznih delih mesta je trajalo vso noč.

Eden izmed najradikalnejših socialističnih voditeljev, narodni poslanec Koloman Wallisch, ki je vodil boje v Brucku in se je naposled pred množičnim najemnim vojaštvom umaknil v gozdove, je bil včeraj ujet. V Leobnu je najel avtomobil ter je nameraval preko Linza pobegniti na Češkoslovaško. Spotoma pa se mu je v bližini Steyerja pokvaril avto. Tu ga je spoznal neki železničar in obvestil orožništvo, ki je Wallischa in njegovo ženo kmalu nato aretiralo. Na Wallischovo glavo je vlada razpisala 10.000 šilingov (okrog 90.000 Din). Wallisch pride najbrže še danes pred naglo sodišče in bo skoraj gotovo obsodjen na smrt.

Glave klerikalnih prvakov že padajo

Dunaj, 19. februarja. r. Nocoj je podal ostavko krščansko socialni deželni glavar v Gornji Avstriji dr. Schlegel, eden izmed glavnih klerikalnih prvakov. Umakniti se je moral na zahtevo Heimwehra in ga obtožuje, da je paktiral s socialistimi demokrati ter da je on največ kriv, da je prišlo do krvavih spopadov. Koroški deželni glavar Kernmajer še vedno ni odstopil, čeravno ga je vlada v smislu heimwehrovskih zahtev že dvakrat pozvala naj poda ostavko. Heimwehrovi zahtevajo, da ga vlada brzojavno odstavi in imenuje zastopnika Heimwehra za vladnega komisarja.

Rablji na delu

Dunaj, 19. februarja. r. V Steyerju je bila snoch sedma justifikacija, odkar je bilo proglašeno obsedno stanje. Snoch je bil obsojen delavec Johan Auer, ki je sodeloval pri socialističnemu uporu. Danes zaseda 12 naglih sodišč in pričakuje se nove smrtno obsodbe.

Socialistični voditelji pred sodiščem

Dunaj, 18. febr. g. Vlada namerava postaviti zaradi voleizdaje pred sodišče vse

aretirane vodilne socialno - demokratske med njimi predvsem generala Körnerja, majorja Eissela in stotnika Löwa, ki so vojaško organizirali Schutzbund.

Avstrija in velesile

Pariz, 19. februarja. AA. O poseganju Nemčije v notranje zadeve Avstrije so vlade Velike Britanije, Francije in Italije objavile to-le skupno deklaracijo: Avstrijska vlada se je obrnila na vlade Velike Britanije, Francije in Italije, da izve, kakšno je njihovo stališče glede dokazov, ki jih je zbrala o poseganju Nemčije v notranje avstrijske zadeve.

Medsebojni razgovori teh treh vlad o tem vprašanju so pokazali, da imajo enake nazore o nujni potrebi ohranitve neodvisnosti in skupnosti Avstrije v smislu veljavnih pogodb.

Proračunska razprava v Narodni skupščini

Beograd, 19. febr. r. Včeraj dopoldne se je vršila v kabinetu predsednika vlade g. Uzunovića v Narodni skupščini konferenca, ki so ji prisostvovali poleg ministrskega predsednika predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudi, finančni minister dr. Djodjević in predsednik finančnega odbora Narodne skupščine dr. Ninko Perić s podpredsednikom dr. Sečerovom. Na konferenci so razpravljali o proračunski razpravi v finančnem odboru, ki zaseda sedaj skoraj permanentno in bo razpravo že v par dneh končal. V Narodni skupščini se bo pričela razprava 23. t. m.

Francosko - angleška posvetovanja

Pariz, 18. februarja. AA. Angleški delegat Eden in angleški poslanik v Parizu lord Tyrrell sta včeraj obiskala francoske ministre Doumerga, Barthouja, Herriota, Tardieuja, maršala Petaina in ministra vojne mornarice in za letalstvo. Izmenjali so misli o zadnji angleški razorožitveni spomenici v največjem prijateljstvu in iskrenega duha Razgovarjali so se nato v najsplošnejših obrisi o možnosti mednarodnega sporazuma, ki ga o razorožitvi želita obe strani.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 230.18 — 231.54, Berlin 133.75 — 134.55, Bruselj 799.41 — 800.25, Pariz 1108.75 — 1113.85, London 175.80 — 177.46, New York 3430.50 — 3458.76, Pariz 25.82 — 26.94, Trst 3.113 — 303.53, (nemirni 8.5 v 184.) Avstrijski šiling v prihodnem letu 8.95 — 8.85.

INOZEMSKA BORZE.

Ljubljana, 19. februarja. Pariz 20.375, London 15.90, New York 312, Bruselj 72.125, Milan 27.21, Madrid 41.90, Amsterdam 208.25, Berlin 122.35, Dunaj 57.10, Varšava 58.30, Bukarešta 3.05.

Prva obletnica pakta Male antante

Te dni poteče eno leto, odkar je Mala antanta z novim paktom dokumentirala svojo miroljubnost — Proslava v Ženevi

Ženeva, 19. februarja. AA. V veliki dvorani mednarodne dijaške zveze v Ženevi se je snoch vršila svečana proslava obletnice podpisa pakta o Mali Antanti. Proslave se je udeležilo kakih 200 izbranih gostov, rumunski in jugoslovenski stalni delegat pri Društvu narodov Antoniadu in Fotić, člani rumunske, češkoslovaške in jugoslovenske delegacije pri Društvu narodov, uradniki Društva narodov in mednarodnega urada za delo, zastopniki ženevskega javnega življenja itd.

Svečanost je otvoril predsednik rumunskega dijaškega društva Kotaru, glavni govornik pa je bil ženevski poslanec in bivši urednik »Journal de Geneve« Sapige.

Uvodno besedo je imel predsednik dijaške Male antente jugoslovenski dijak Radosavljević. Govoril je o pomenu pakta, ki so ga podpisali Bogoljub Jevtić, dr. Beneš in Titulescu. Slo je za to, da se s posebnim paktom utrdi smernice tradicionalne politike treh maloantantnih držav. Pri tej tvorbi, kakor tudi sicer je igralo ženevsko mesto svojo posebno vlogo. Tu se stekajo sodobna duhovna stremeljenja, tu je ženevsko vseučilišče s svojimi modernimi humanitarnimi idejami, s svojim pokretom za mednarodno solidarnost.

Predavatelj Edouard Sapige je začel, kako je Ženeva kumovala neodvisnosti češkoslovaške države, a v Ženevi so bili položeni tudi temelji neodvisne in ujedinjene jugoslovenske države. Nato

je prešel na mladostna leta Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki se je šolal v Ženevi in ki je tu črpal svoje demokratične vzore in svoje kasnejše nengnane hrepenenje po svobodi in uedinjenju svojega naroda.

Prehajajoč nato na sam pakt o Mali antanti je predavatelj omenil, kako je nekaj podobnega predlagal že v 15. stoletju češki kralj Poděbrad in kako je že prej car Dušan zasnoval veliko jugoslovensko državo. Najnovejše hrabre borbe jugoslovenskega, češkoslovaškega in rumunskega naroda so bile kronane z zgodovinskimi uspehi. Pakt o Mali antanti pomeni končno konsolidacijo političnih odnošajev v srednji in vzhodni Evropi. Mala antanta je s tem paktom postala velika sila, s katero morajo računati vse druge države. Ženevski novinarji so imeli priliko, da vidijo zunanje ministre Bogoljuba Jevtića, dr. Beneša in Titulesca pri delu. Spoznali so, kako ti državniki delajo v medsebojni slogi in prijateljstvu.

Pariz, 19. februarja. AA. »O, Gladstone, kaj bi rekel tvoj veliki duh, kaj bi rekel knez Bismarck, ki je tako skrbno varoval kosti svojih pomeranskih grenadirjev za druge nevarnosti?« S temi vprašanji začne članek Etienne Fournois v »L'Espresso« o pomenu balkanskega pakta. Pisec pravi med drugim, da kip Minerve pod Akropolom že dolgo ni videl tako modrih ljudi, kakor so bili zunanji ministri, ki so podpisali pakt o balkanskem sporazumu. Prej se je moglo govoriti o nevarnosti balkanizacije Evrope, zdaj pa lahko na Balkanu odklanjajo nevarnosti, ki mu prete iz Evrope.

Akcija za ustanovitev Priv. Industrijske banke

Predlog Centrale industrijskih korporacij — Delničarji bi smeli biti samo industrijci — Osnovni kapital bi znašal 700 milijonov

Beograd, 19. februarja. r. Te dni je predsedstvo Centrale industrijskih korporacij posetilo ministra za trgovino in industrijo g. Jurja Demetrovića ter mu izročilo svoje predloge glede osnivanja privilegirane industrijske banke. To akcijo so pokrenili zagrebški industrijci in zagrebška industrijska zbornica. Na ta način naj bi se industrijska podjetja rešila prevelikega vpliva raznih bank, na drugi strani pa naj bi se olajšalo financiranje industrije. Industrijska banka bi morala imeti približno 700 milijonov osnovnega kapitala, da

bi mogla uspešno poseči v razvoj jugoslovanske industrije. Delničarji te banke bi smeli biti izključno industrijci. V zakonu o osnovanju te banke naj bi se določilo, da morajo vpisati osnovno glavnico vsa industrijska podjetja v sorazmernu s svojim lastnim osnovnim kapitalom. Tudi vsako novo industrijsko podjetje, ki bi se v bodoče osnovalo, bi moralo prispevati primeren delež. Na ta način bi se kapital industrijske banke sorazmerno z razvojem industrije avtomatično povečal. Centrala banke bi bila v Beogradu.

Obrtniki so zborovali

Ig, 18. februarja. Danes se je vršilo na Igu v prostorih Kmečke posojilnice in hranilnice lepo zborovanje tamošnjih in okoliških zavednih obrtnikov. Na zborovanju so izanski obrtniki povabili kot predavatelja zborničnega podpredsednika g. Josipa Rebeka, kateremu se je pridružil še par obrtniških delavcev iz Ljubljane, med njimi gg. Igič, Krapež in Urbas. Zborovanju je predsedoval tamošnji aglini in zavedni ključavničarski mojster g. Ciril Podraž, ki je uvodoma omenil namen in važnost zborovanja, poudarjajoč, da hočejo izanski obrtniki tudi aktivneje sodelovati v obrtniških organizacijah, se organizirati in dati svojo odločno stanovsko zavest na razpolago obrtniški skupnosti.

Zbornični podpredsednik g. Josip Rebek je v daljšem temperatnem govoru podal obširno sliko obrtniškega položaja v pogledu raznih aktualnih vprašanj. Zborovalci, ki jih je bilo okoli 60, so z zanimanjem sledili njegovim stvarnim izjavam. Predavatelj je predvsem orisal veliko pridobitev malega podeželskega obrtnika glede pavšaliranja pridobinskega davka. Delo naših poslancev za doseg obrtniških predlogov iz dravske banovine glede pavšaliranja je važno. Z zadoščenjem so izrekli zborovalci zahvalo vsem, osobito ministru na r. g. dr. Mohoriću. Za tem uspehom naj sledi akcija za ureditev prekomerne in za podeželskega obrtnika prehudе odmere zgradarinskega davka. Do čim je sosed in večji posestnik kmet, prost tega davka, mora obrtnik, ki se že komaj preživlja z bormim svojim zemljiščem, nositi vse breme te davčine. V nadaljnjih izjavanjih se je govornik dotaknil tudi šušmarstva ter kmečkega moratorija in pomenil predloge, glede izvedbe protišušmar-

skega zakona. Poročal je o delu v OGUZU, o obrtniškem zavarovanju, vseh njih in važnejših določbah obrtnega zakona.

Nazvoči so sprejeli stvarno in poučno poročilo z navdušenim odobravanjem. Sledila je daljša debata, v katero je poseglo več obrtnikov. Govorila sta tudi gg. Krapež in Igič. Predsednik zborovanja g. Podraž je izrazil v imenu navzočih zahvalo Zbornici za TOI in predavatelju. Poudaril je razliko med delom, ki ga vrše izkušeni in preudarni obrtniški voditelji, ki se zbirajo pod okriljem močnih obrtniških organizacij in vidiijo obrtništvo uspešno v borbi za stanovske interese. Spontano so zborovalci izrazili željo, da se za Ig in okolico osnuje obrtniško društvo, ki naj štiti lokalne interese ter bo v stalnih stikih z ostalimi obrtniškim organizacijami banovine. Izvoljen je bil pripravljalni odbor 16 članov, zastopnikov posameznih krajev iskega področja s predsednikom Suštercem na čelu. Izanski obrtniki so dokazali svojo stanovsko zavednost.

Revija slovanskih narodnih noš

Beograd, 18. februarja. AA. Koto srbskih sester je snoch priredilo svoj vsakoletni ples slovanskih noš. Zastopane so bile narodne noše iz vseh krajev naše države, iz Susaka, Negotina, Djakovice, Kranja, Celja, Kotorja, Banjaluke, Knina, Maribora, Prijedora, Korčule, Zagreba, Karlova, Niša, Sarajeva, Tuzle, Ohrida, Kragujevca, Vranje, Djevdjelje, Kruševca, Subotice, Novoga Sada, Vinkovcev, Ljubljane, Trbovlja, Pančeva itd.

Nj. Vel. kraljica Marija se je udeležila prireditve v spremstvu dvorne dame g. Djundierske. Oblečna je bila v narodni noš iz okolice Knjaževca.

15 letnica našega dramskega gledališča

Gostovanje Podgorske in Nučiča — Govor prof. Koblarja — Jubilejni list

Ljubljana, 19. februarja. Udrženje gledaliških igralcev v Ljubljani je v soboto pridelilo Finžgarjevo ljudsko igrarstvo Divji lovci kot jubilejno predstavo ob 15-letnici, odkar je prešlo bivše Nemško ljubljensko gledališče v samostojno slovensko dramsko upravo.

Povabilu Udrženja se je, tudi z ozirom na gostovanje bivšega našega dramskega višjega režiserja in bivšega mariborskega dramskega ravnatelja, velezaslužnega in še zmerom priljubljenega igralca Hinka Nučiča in bivše mariborske in že dolgo leta zagrebške dramske prvakine Vike Podgorske, odzvalo naše občinstvo tako množično, da je bila Drama nabito polna; postavili so vrste stolov še nad prostorom za orkester in ob obeh straneh parterja.

Zbrala se je najzvestejša dramska publika solidnega domačega okusa in prstnega navdušenja za kmetiško romantiko, tista publika, ki je bila zadnjih petnajst let, kakor ona od 1892 dalje, zmerom najbolj trdni temelji naše drame. Ko je omahovalo vse, je ta solidna in zvesta publika nemojoma stala za našo dramo in našimi igralci. Tako stoji še dandanes.

Tega so se zavedali tudi naši igralci in kako pravilno so računali, je dokazal naravnost rekordni poset in je dokazovala preklepevala navdušenost, s katero je bila sprejeta predstava s Podgorsko in Nučičem v glavnih vlogah, s Skrbnikom kot očetom, Zelnikom kot originalom Tončkom in Drenovcem kot hudobnim Gašperjem.

Seveda bi se bil lahko praznoval 15 letni jubilej naše Drame tudi drugače: s predstavo, ki bi bila pokazala višek umetniškega razvoja našega dramskega zbora in ki bi bila hkratu nudila odličnega gostoma priliko, da se izkažejo v težkih sodobnih nalogah kot res prvovrstno kvalitetna umetnika.

Film „Pot v življenje“

Kratka vsebina krasnega ruskega zvočnega filma z vsemi odlikami ruskih nemih filmov

Ljubljana, 19. februarja. Ruski nemi filmi so veljali za najboljše na vsem svetu, ker so daleč prekašali vse najgromoznejše ameriške filme, seveda pa tudi vsa evropska filmska produkcija. »Pot v življenje« je prvi ruski zvočni film z vsemi odlikami ruskih nemih filmov. Velika reč je ta film, prav po rusko široka in globoka. Seveda ni ničesar operetnega v njem, ker pot v življenje ni opereta, temveč trnjev križev pot. V Ljubljani nismo videli doslej niti od daleč podobnega filma, ki bi tako silno deloval na gledalce, da molče in zamišljeni zapuščajo kino Matico. V filmu vidimo le resnico, ki je pa bridka in trpka ter vsak dan bolj grozna. To je silna, močnata, prepričljiva himna dela in porazna obsodba onih, ki hočejo delu zastaviti zmagovito pot, pa če ne gre drugače tudi z zločinom.

Po ruski revoluciji je ostalo na cesti na milijone zapuščenih otrok brez staršev. Nikdo se ni brigal zanje in so podivjali ter se izpremenili v zver, ki so kakor črede volkov in hijen ogrožali prebivalstvo. Sovjetska vlada je z nje lastno energijo zagrabila tudi to vprašanje in ga srečno rešila. Mlade človeške zveri so polovili in jih vtačili v zavode. Ne v zapore s krutimi profosi, stradanjem in kaznimi, temveč v velike delavnice, kjer so z ljubeznivo besedo in dejanjem ukrotili zveri in iz njih napravili dobre ljudi edino z dobroto in delom.

Gledalci v kinu se tresejo pred temi divjimi obrazi in razcapanimi mladimi tati, roparji in tudi morilci. »Kokain, kokain in ženske«, edino to so njih želje. Vodi jih čokati, po telesu oranžutani podobni Mustafa, a vso telo podivjan otrok izkorišča razbojnik Fomka. Vidimo jih, kako kradajo kovec in kako režejo damam astrahan s plaščev, priča pa moramo biti tudi, kako ubijejo dobro mater zaradi neke jabolke.

Po jabolka je šla mati, da razveseli svojega sina Koljo za 15 rojstni dan. Smrtno ranjena mati mora umreti in oče postane pijanec. Kolja pa gre na cesto med »bezprizorne«, kakor javnost imenuje zapuščene otroke.

Politeja — polovi po kletih, podstrešjih, podrtih hišah in kanalih na tisoče in tisoče teh podivjanih otrok. Učitelj Sergejev jih prevzame in se z mehko prijateljsko besedo kmalu sprijazni z njimi. Najbolj divjemu Mustafi na kolodvoru zaupa celo denar, naj gre kupiti hrane. Vlak že odhaja, a Mustafa se ni od nikoder. Zaujanje poštenega moža je pa izpreobrnilo Mustafu, da v poslednjem trenutku skoči s krumom v vlak in izpod razcapane obleke potegne tudi še veliko klobaso. To je že ukradel, a kradel je zadržan.

Otroci so veseli, da jih nikdo več ne zaničuje in prezira, pa se udeležijo veseljem čevljarstva, mizarstva in drugih rokodelstev. Njih napake se vračajo in nekega dne so pokradene vse žlice in vilice, da nimajo s čim jesti. V jedilnici je tudi pes pred svojo kledo. Otroci z gnušom opazijo, da brez žlice žro kakor pes. In zvečer so ukradene žlice in vilice spet tu. Pa pride povodenj in lakota, da zmanjka hrane. Pomimo je se in razbijajo vse orodje in stroje. Tarkat se vrne Sergejev s hrano in prinese jim še celo lep dar. Kar cel vlak za igralci! Veseli so lepe igrarje in Mustafa bi rad postal strojevodja! Kolja pa konduktor. Po divjavo od sreče, ko jim Sergejev pove, da bodo sami gradili pravo železnico. Nato pa vidimo veličasten ritem dela in vseh osrečujočih naporov, ki vodijo pozvorneje no človeštvo k zveličanju. Železnica naglo napreduje, a v bližini odpre razbojnik Fomka barako z vodko, muziko in vlačugami. Mnogo se jih pusti zapeljati in končno vse uhaja k nasladam. Snet hočejo na zločinško pot, a Mustafa in Kolja s svojimi prijatelji premagata umornike, da zbeži edini Fomka.

Predstava »Divjega lovca« je bila v režiji g. prof. Šesta v splošnem prav dobra, ljudske scene dokaj naravne in živahne, tudi petje docela zadovoljivo (odštejem nerodne grabljice) in so bili vsi glavni igralci, zlasti kajpak ga. Podgorska in g. Nučič, deležni po vseh dejanjih najobilnejšega priznanja, šopkov in ploskanja.

Gostovanje zagrebških dveh igralcev pa nam je le okrepilo željo, ki jo gojimo znanjem, da bi videli oba ali vsaj go. Podgorsko in par večjih uložev. Letos n. pr. je bila lepa prilika ob »Sv. Ivanu«, v kateri je Podgorska po zagrebških ocenah prav posebno velika in zanimiva.

Pred predstavo je imel lep, tehten in razveseljivo odkritičen nagovor g. prof. Fr. Koblar. Zlasti krepko je naglašal misli, ki jih je izrazil že v posebnem jubilejnim listu Udrženja:

»Menda je res samo v naravi majhnega ljudstva, ne naroda, in samo v hiananju cenenejšega ljudskega tribuna mogoča trditve, da je gledališče samo meščanska zadeva in da narod nima od gledališča ničesar. Tako govore že petindvajset let, morda pa že dlje. In več vrst jih je, ki tako pravijo. Potem bomo samo družba za emajlirane mesnice, betonirane gnojne jame, naučimo se meštarske govornice in rajši pozabimo, da smo kdaj hoteli biti narod.«

Za svoja izvajanja je žel toplo priznanje.

Za jubilejni list sem napisal tudi jaz članek, v katerem je pri korekturi ostala g. uredniku Fr. Lipahu čisto majhna tiskovna napaka. Gre samo za pol milijona. Nemci so namreč za naše današnje dramsko gledališče z vsi uredbo in opremo ter z vsemi stroški za vnapelje elektrike in plina skupaj plačali 599.864 K, a ne samo 99.864 K! Prosim torej, da se napaka popravi.

Fr. G.

Zborovanje dolenjskih lovcev

Novo mesto, 19. februarja. V soboto popoldne se je vrsil v gostilni Pouli občni zbor dolenjskih lovcev. Sedmo redno letno skupščino je otvoril in vodil notar Mastnak, ki je pozdravil navzoče, posebno pa še zastopnika Orednega društva dr. Bevka in Ljubljane. S pisketo se je spominjal lani umrlih članov, nato je pa prejel občni zbor na dnevni red.

Poročilo tajnika Avseca navaja, da šteje društvo 206 članov in da razpolaga s lastno knjižnico. Društveni dohodki so znašali lani 19.069, izdatki pa 13.628 Din. O stanju blagajne je poročal g. Ršitz; iz poročila, je razvidno, da je finančni položaj društva razmeroma zadovoljiv. Pri volitvah nove tretje uprave so bili na seji upravnega odbora izbrani Ivan Kulovec, Fr. Avsec in Fran Reitz, pri ponovnih volitvah pa inž. Sulzaj, Fr. Avsec kot tajnik in Reitz kot blagajnik, za preglednika pa A. Grom in A. Pauzer. Delegati za glavno skupščino so: sodni sv. Dolenc, dr. Konvalinka, Mramor in inž. Zevnik.

Pri slučajnostih je občni zbor razpravljal o raznih aktualnih zadevah. V sedanjem proračunu draveke banovine je določba, ki nalaga vsem lovcom enake take. S posedevanjem pri g. banu dr. Marušicu je bilo dosegano, da plačajo člani lovskega društva, da se na ta način prepreči lovskim talovom prodaja divjadi in kož. Blok z žigom naj vsebuje število divjadi, ime zakupnika in datum. Prekupčevalci brez bloka ne bi mogli nikomur prodati divjadi. G. Zampa je predlagal, naj se posveti tržno nadzorstvo, v hudi zini naj se pa divjani polaga krma.

Predsednik g. Mastnak je obljubil, da bo podružnica storila vse, kar je v njenih močeh za pobijanje zlorab in lovlstvo. Zvečer se je vrsil zabavni družabni večer lovcev v hotelu Windischer, kjer je igral sokolski orkester.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 19. februarja: zaprto. Torej, 20. februarja: zaprto. (Gostovanje v Celju: Praznik cvetočih češenj).

Sreda, 21. februarja: Gospodična. Red B. Četrtek, 22. februarja: Kulturna prireditve v Črni mlaki. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Petek, 23. februarja: ob 15. uri Sonjkin in njegova sreča. Dijaska predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 14 Din.

Prihodnja dijaška predstava v drami bo v petek dne 23. t. m. Vpizori se izvrstna ruska predvojna komedija »Sonjkin in njegova sreča«. Veljajo cene od 5 do 14 Din.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 19. februarja: zaprto. Torej, 20. februarja: Nizava. Red C.

Sreda, 21. februarja: Ples v Savoju. Red Sreda.

Četrtek, 22. februarja: Viljem Tell. Red Četrtek.

Petek, 23. februarja: zaprto.

Pri predstavi »Nizave«, ki bo v torek dne 20. t. m., poje mnogo starega Thomasa g. Betetto, Marto ga. Thierryyeva, bogatega posestnika Sebastijana g. Primožič, pastirja Pedra g. Marčeta. Ostala zasedba kakor običajno. Dirigira kapelnik Neffat, režira g. Primožič. Predstava je za red C.

Iz Ptuja

— Dajte nam boljše vlakovne zveze. Uprava državnih železnic je znižala tarife za osebni promet na ohih železniških progah, kjer železnice konkurirajo avtomobilni promet. Med drugimi je upoštevana tudi proga Maribor — Ptuj, za katero na znižanje ne prihaja prav nič v poštev. Ptuj nima od 8. ure jutraj od 17. ure sploh nikake železniške zveze. Jasno je, da se polniki še vedno v polni mieri poslužujejo avtomobilnega prometa Maribor — Ptuj, ker ravnajo s tem na dobre vlakovne zveze v Mariboru. Ptuj je na vsak način potrebno, da se uvede ta še dva vlaka, od katerih eden bi naj prihajal v Ptuj okoli 12. ure dopoldne in bi odhajal iz Ptuja okoli 12. ure, s čimer bi bilo zelo veliko pomagano potujočemu občinstvu. Te vlake je Ptuj svojčasno že imel, na so mu bili odvzeti. Ne kaže, naj se ravno Ptuj v tem pogledu zapostavlja, saj daje železniška uprava drugim mestom v poletni sezoni ugodnosti, da je uvedla izletniške vlake ob znižanih tarifah. Tudi prebivalstvo Ptuja in okolice si želi takih vlakov, ali pa vsaj dvah novih vlakov in to vsaj v poletni sezoni, ako jih ni mogoče že skozi celo leto vzdrževati. Kakor vemo, se stroški za ta dva vlaka itak ne bi povzeli, ker bi to lahko bil direktni vlak iz Spilja, ki mora v Maribor itak ostati pod paro do opoldanske ure. Režija bi se kvečjemu povzela za enega sprevoznika, ki bi bil pa gotovo plačan z dobro zasledenim vlakom.

— Aretacija tatu. Ze dolgo iskani tat Parnak Marko, brezposelni delavec iz Brezove gore, je bil te dni v mestu aretiran. Pernak je bil lani decembra zaprosen z zagajanjem drv pri finančnem pregledniku Farnu Ivanu. Izkoristil je ugodno priliko, da se je spoprijel v njegovo stanovanje, od koder je odnesel iz omare več oblek in nekaj perila, služkinji pa pobral 70 Din gotovine. S saboj je odnesel tudi žago. Orožniki so Pernaka izročili sodišču, kjer je tudi priznan tatvino. Pri njem so našli še eno obleko, ki jo je imel na sebi, in eno srnjico, dočim je vse drugo prodal, žago pa je, kakor pravi, zavrgel.

— Kuncerejsko društvo je imelo 4. t. m. redni občni zbor v gostilni Berlič. Iz poročila, ki so jih podali funkcionarji, izhaja, da se društvo loho razvija. Društvo goji čisto krovno pomurno štaterske pasme, kuncce in drobne živali; zato je občni zbor tudi sklenil, da se naj društvo v bodoče imenuje »Društvo za rejno čisto krovno pomurno kuncce in drobne živali«. Društvo pristopi tudi kot član k Zvezi kuncerejev kraljevine Jugoslavije. Društvo ima na razpolago čisto krovno pomurno štaterske pasme in jo daje zainteresentom na razpolago. Mesetna članarina se je določila na 2 Din, prislopnina na 5 Din.

— Pustne prireditve. Nismo imeli nobene kakor velikih prireditev ob pustnem času, ker vlada povsod kriza. Vsemu se pa tudi Ptuj ni mogel odreči in tako nam je Sokol

pridelil družabni večer z maskerado. Obisk je bil dober, le žal, da ni bilo preskrbljeno za primerno godbo, zato jih je valiko odšlo na zabavo k Nemcem, kar je vsekakor žalostno za nas Slovence, ki tako radi kličemo svoji k svojim. — Tudi našim mlajšim je Kolo jugoslov. sester pripravilo lepo razvedrilo z maskerado na pustni torek popoldne v »Mladiki«. Malčki so se v prav prijetni družbi dobro zabavali in so prišli pri tem na račun tudi naše dobre mame. — Najboljše je pa odrezala mešana godba s svojimi prireditelji na pustni torek v Društvenem domu. Popoldne pa je priredila obhod po mestu in so bili vsi godbaniki maskirani.

LIANE HAID

v veseli glasbeni komediji

GOSPA

SI NE ŽELI OTROK

To je film, ki nas bo zabaval kot še nikdar

Zvočni kino Ideal

Predstave ob 4., 7. in 9-4 uri

Cine Dm 4.-, 6.- in 8.-

Rudarsko zborovanje

Trbovlje, 18. februarja.

Včeraj popoldne se je vrsilo v tukajšnjem Delavskem domu zborovanje rudarjev, ki ga je sklicala tukajšnja Zveza rudarjev Jugoslavije. Zborovanja se je udeležilo veliko število rudarjev, prav posebno dobro pa so bile zastopane rudarske zveze.

Zborovanje je vodil predsednik Zveze rudarjev Jugoslavije g. Pliberšek, ki je v kratkih besedah omenil, da je delavstvo zopet poklicano na volišče, da si izvoli svoje zaupnike. Nalo pa je podal besedo g. Viktorju Erženju, uradniku »Delavske politike« iz Maribora. Govornik se je uvodoma dotaknil splošnega socialnega in gospodarskega položaja proletariata na svetu. Pred oči je razvil dogodkov v fašistični Italiji od nastanka fašizma, ko je bilo v Italiji komaj 24.000 brezposelnih, na do danes, ko šteje armada brezposelnih že mnogo preko 1 milijona. Tudi v Nemčiji se je našel v dobi največje bde moč, ki je delal: »Jaz hočem postati Führer nemškega naroda«. To da obljube tega Führerja se zelo razlikujejo od dejanih. Odravnice so vse demokratske ustanove, osebna svoboda je omejena pod minimum. Delavske organizacije so razbita, na njih mesto pa je stopilo tako zvano »Zenačenje«, ki ni nič drugega, nego nadvlada močnih nad slabimi. Hitler je sicer prišel na oblast ter izvajal sedaj svoje reforme, to da vlekapljal je ostal isti, delavstvo pa sme zagovarjati svoje interese edino le v skupnih organizacijah nad katerimi pa so kot odgovorni voditelji podjetniki. — Govornik je nato omenjal žilostne dogodke v Avstriji, kjer je proletarijat trenutno sicer omagal nad premočnim nasprotnikom, vendar pa naj nihče ne misli, da je socialdemokratski pokret v Avstriji zatrt. — Pozval je delavstvo, da ostane na braniku svojih pravic in se oklene svoje organizacije.

K besedi se je oglasil g. Klenovšek Jakob, ki je dejal, da je delavstvu razumljivo, zakaj novozvoljeni občinski odbor doslej še ni potrjen. Pozival je delavstvo k slogu, kar da bo le tedaj lahko doseglo uspehe. Senzacija je vzbudila izjava zastopnika kršč. socialnega delavstva g. Kriznika, ki je dejal, da krščanski socialci soglasno odobravajo zaupniško kandidatsko listo socialistov in da ne bo dolgo, ko ne bo več niti krščanski socialci, niti socialistov, marveč edino le delavci. — Zahvalil se mu je g. Eržen, ki je dejal, da so bili tudi avstrijski krščanski socialci za solidarnost z marxisti, pa je žal prišlo drugače. — Nato je bilo zborovanje mirno zaključeno.

Iz Kranja

— Protituberkulozni disperanz v Kranju. K članku pod tem naslovom v sobotni številki pripominjamo, da se je le prvi tozadevni sestanek vrsil na sreškem načelstvu, sestane pretekli četrtek, na katerem so bila fiksirana finančna sredstva za ustanovitve disperanzja, pa je sklicala tukajšnja krajevna protituberkulozna liga in vodil ga je njen predsednik zdravnik dr. Bežek.

— Izredni občni zbor strelske družine na Primskovem pri Kranju se je vrsil v nedeljo radi odstopa predsednika dr. Majdiča, ki je bolan. Soglasno je bil izvoljen za predsednika bivši župan obč. Predsedje g. Lokar Janez iz Primskovega, za podpredsednika pa posestnik g. Sorli Andrej iz Rupe, dočim je ostali odbor ostal neizpremenjen. Zbor je z obzvalovanjem vzel na znanje odstop ar. Majdiča, mu izrekel zahvalo in ga poprosil nadaljnje podpore. Delegat iz Kranja je izrazil željo, da bi se čimprej realizirala zamisel strelšča, da bi se že spomladaj moglo pričeti vežbanje članstva. Novozvoljeni predsednik je pred zaključkom zbora obljubil, da hoče delovanje te mlade družine tako pospešiti, da bo mogla biti zgled ostalim družinam. Popoldne se je vrsilo malokolišbrsko streljanje, ki se bo nadaljevalo vsako nedeljo popoldne od 14. ure dalje v Gasilskem domu na Primskovem.

Iz Maribora

— Avto jo je povozil. V soboto dopoldne je povozil neki avtomobil 7letno staro, ki je nezavestno obležala. Avtomobil je vozil pravilno po predpisih in dajal s hupo znamenje za umik. Uboga starica pa se zaradi visoke starosti ni mogla izogniti in je prišla pod kolesa, ki so ji zlomila nogo. Nesreča se je zgodila v Vetrinjski ulici in so od tam prepeljali nesrečnico v bolnico.

— Prevara. V soboto je prinesla 12letna deklica na trg kokaš, da bi jo prodala. Ni bila še dolgo na trgu, ko je prišla k deklici neka 20letna mladenka, ki ji je rekla, da jo pošilja njena gospodinja po kokaš, denar da ji bo takoj prinesla. Vsa vesela, da bo tako hitro prodala kokaš, jo je deklica izročila »služkinji«. Dolgo je čakala na kupnino, ali ni je pričakala. Joka je je uboga deklica potožila svojo nesrečo stražniku.

— Na kolesa so se spravili. V petek je neznan zlikovec ukradel mizarškemu pomočniku Golobu Ivanu iz Jurčičeve ulice 1900 Din vredno kolo znamke »Waffenrad«. Istega dne je bilo ukradeno kolo tudi veterinarju Kelucu Jožetu izpred šibenske kleti v Mišinski ulici. Kolo znamke »Sturize« je črno pleskano in nosi evidenčno številko 2-10.489. Okradeni trpi 2000 Din škoda.

Belozrnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 19. februarja, katalani: Konrad, Bratomir; pravoslavni: 6. februarja.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Pot v življenje.

Kino Ideal: Gospa, ki želi otroke.

Kino Dvor: Pat in Patchon kot potuhnjena.

ZKD: »Moja deca — moja sreča«, ob 14.30 v kinu Matici.

Kino Šiška: Nor za film.

Orkestralni koncert ob 20. v Unionu.

Družabni večer natakarijev in kuharjev ob 22. v kleti Kazine.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10; Sušnik, Marjin trg 5.

Izpod sita

Naš besedni zaklad bo treba občutno skrajšati. V naglici dogodkov človek na take reči pozabi, kar pa ni prav, kajti če že stidimo, moramo štediti povsod, tudi tam, kjer po nepotrebnem trošimo črnilo in mažemo papir. Vedno bolj se nam kaže v vsakdanjem življenju, kako nepotrebne so v našem jeziku premnoge besede, ker jih živa duša več ne rabi, vsaj v pisani in javno govoreni obliki ne. Čemu nam recimo osnovniki in primerniki? Kdo pa še govori ali piše, da je to in to pri nas dobro ali bolje, lepo ali lepše? Ostali so nam samo še presežniki in se je tudi slovica močno poenostavila. Vse je najlepše, najboljšo, največje, najimennitnejše, najuspešnejše, najnaprednejše in najslabše, kakor pač mora biti pri ljudeh, ki so so se tako temeljito zabavili v svoje malomeščansko ugodje, kakor mi. Kaj nas briga, če se toliko in toliko tisoč ljudi okrog nas vsak dan teže bori za kosček kruha, če ga mnogi sploh več nimajo, če moramo še otroke pošiljati od hiše do hiše prositi miloščine! Vse to ni nič, saj se topimo v samih presežnikih, kakor odojek v masti.

Kaj pa samokritika, kaj dobro mišljena, umestna in upravičena kritika? Te ne potrebujemo, ne maramo, ne trpimo. Glavno je, da napredujemo, ne prestando in z velikimi koraki. A o tem ne more biti nobene dvoma. Kar ozirno se malo okrog, pa bomo videli, da je res povsod in vse zavito v superlativ, tudi naša domišljavost.

Volitve

v rudarskih revirjih

Trbovlje, 19. februarja.

Včerajšnji dan je bil za rudarske revirje važen. Rudarji so volili zaupnike za II. skupino rudarske zadrage, za to važno socialno ustanovo, ki brani njih življenjske interese. Volitve, v katerih sta stali nasproti samo dve listi, marksistična in Narodno strokovne zveze, so potekle popolnoma mirno, nikjer se ni kršil red in mir. Delavstvo je zopet pokazalo disciplino in zavednost.

Prvi rezultat je že znan in sicer iz največjega rudarskega okraja, iz Trbovelj. Tam so dobili marksisti 1348, Narodno strokovna zveza pa 635 glasov. Marksisti so dobili 27, NSZ pa 3 zaupnike. Čeprav so marksisti zmagali z nadpolovično večino, je vendar uspeh in napredek Narodno strokovne zveze velik, saj je pred tremi leti pri volitvah v rudarske zadrage dobila jedva 150 glasov. Skrutinji volitev v Hrastniku, Zagorju in drugih rudarskih okraih še ni končan in bodo rezultati znani šele popoldne.

Iz Laškega

— Burko »Maksela« bomo prvič videli na našem Sokolskem odru dne 25. februarja. Za to trodeljansko kmečko burko vlada že sedaj vseplošno zanimanje. Za 18. t. m. v Jurklostru nameravajo gostovanje tukajšnje dramskega odskla pa je zaradi tehničnih zaprek preloženo na 4. marec. Nasprotno pa bosta uprizarjeni na ta dan (18.) na domačem sokolskem odru mladinski igri »Jurčurkova sanje o pustcu« ter »Vesela naloga«. Pričetek ob 15. uri.

— Karadjordjeva proslava. Spomin na 130letnico prve Karadjordjeve ustaje je počastila tukajšnja narodna šola z lokalno šolsko proslavo, na katero je bilo vabljeno tudi občinstvo. Šolski upravitelj g. Kisličar je živo orisal te zgodovinske dogodke, ki so značili začetek osvobodilnih bojev slovenskih narodov na Balkanu. Predavatelj je žel za svoji temeljiti referat zasluženo priznanje in je bil obnem naprošen od prosvetnega odseka Sokola, naj priredi v Sokolskem domu tudi za široko javnost ciklus predavanj iz narodne zgodovine, kar je g. upravitelj tudi obljubil.

Izpremembe v sodni službi. Sodnik tukajšnjeja sreskega sodišča g. dr. Šmid Josip je premeščen v Slovenigradec kot asistenta tamojšnje sreskega sodišča. Nasprotno pa sta premeščena k asistencemu sodišču v Laško sodni pristav pri okrobnem sodišču v Celju g. Svetel Viktor te sodnik sreskega sodišča v Rogatcu g. Uštar Franc.

— Rekordni dan v Laškem je bil brezdvomno minuli petek. Ta dan se je vrsila dopoldne v soli Karadjordjeva proslava. Istotako dopoldne je imel pri sreškem cestnem odboru sejo areški odbor za javna dela. Popoldne je imalo gostilničarsko združenje občni zbor v hotelu »Savinjak«. V večernih urah pa sta se vrsila občna zbora »Mesine godbec ter »Strelske družine« in sicer prvi v hotelu Tadini, zadnji pa v Sokolskem domu.

Iz Stične

— Stroški za višnjanski tramvaj povrnjeni. Tvrška Kurent et comp. iz Stične, ki je zgradila prvi tramvaj za Višnjo goro, je imela s fabrikacijo precejšnjo izgubo. Ako se ne bi bili Višnjani ob otvoritvi tako dobro odrezali ter darovali delavcem 64.50 Din, bi bila danes trdka že v konkurzu. Tako pa je od velikodušnega daru ostalo še kakih 20 Din, ki pa so jih tehnični in žolnirji omenjene trdke poglali s korajžo po griu.

— Dobiček nedavne fantovske pretepa v Stični je bil razdeljen v četrtek pri sodišču v Višnji gori na ta način, da so prejeli vsi udeleženci po 2 do 11 dni zapora v gotovini. Po sodni razpravi so se vsi bivši bojovniki in sovražniki pomirili, se nekoliko poveselili ter se odpeljali s tramvajem domov.

A. O. Černy

297

Ove siroti

Roman

Solze so se zalesketale v Luizinih očeh in z drhtečim glasom je pripomnila:

— Obljubili ste mi, gospod doktor, da naju spravite zopet skupaj, mene in Petra; sklicujem se torej na vašo obljubo.

— Pomirite se, — je odgovoril zdravnik, — obveznost, ki sem jo prevzel, bom točno izpolnil; kmalu boste videli svojega prijatelja, svojega tolažnika v dneh trpljenja in osamljenosti. Ker pa pravite, da se brez njegovega dovoljenja nečete omožiti, — je pripomnil, smeje, — upam trdno, da vam ga bo dal... brez oklevanja.

— In kdaj ga bom zopet videla? Kdaj ga zagledam, hočem reči, kajti moje oči niso še nikoli videle njegovega obraza; poznam samo neizmerno vdanost njegovega srca in plemenitost njegove duše.

— Če hočete, ga lahko vidite že jutri, — je odgovoril zdravnik.

— Jutri?

— V ta namen zadostuje, da pridete k meni.

In ko sta ga obe začudeno pogledali je pripomnil:

— Sicer pa ni nič lažjega, nego dobiti od grofice dovoljenje, da boste lahko prišli k meni. Picard vas bo spremljal, kakor takrat, ko ste hodili k meni lečit oči.

Doktor Hebert je bil dobro zasnovan svoj načrt v pripravah, nanašajočih se na Luizo. Pa tudi z vitežom se je bil domenil, da pripravi njegovi nevesti prijetno presenečenje.

Da bomo razumeli pravo ozadje zasnovanega presenečenja, moramo za hip zapustiti vse te ljudi in vrtniti se k drugima dvema junakoma našega romana, k Marjani in poročniku d'Ouvellesu.

Po mnogih srečnih bitkah v Ameriki in po sklenitvi daljšega premirja, se je del francoskih dobrovoljcev vračal v Francijo.

Med njimi je bil tudi poročnik d'Ouvelles. Marjanin mož je sklenil dovršiti v Franciji svojo pokoro in zato je hotel poiskati otroka Magdalene Bachelinove.

Po prihodu v Pariz je bila prva njegova skrb oditi v delavnico, kjer se je bila Marjana spozabila tako daleč, da je morala delati pokoro v kaznilnici. Prvi poset zakoncu d'Ouvelles je veljal torej lastnici delavnice, kjer se je Marjana učila šivati.

Močno razburjena je zagledala biva delavka dom, ki ga je bila zapustila kot zločinka.

Poročnik je pač razumel, kaj se godi v Marjaninem srcu, kajti prošil jo je, naj počaka, da se vrne iz delavnice.

Gospa Poidevinova ga je prijazno sprejela. Toda že pri prvih njegovih besedah ga je presenečeno pogledala, ker ni niti najmanj pričakovala, da bo govoril o Marjani.

In brž je šla povedat vsem delavkam, kdo je prišel.

Vest, da jim bo vzeto njihovo »dete delavnice«, je vse bivše Marjanine družice globoko užalostila. Toda zadovoljile so se s tem, kar jim je povedala

gospa Poidevinova.

— Najprej dobi sirota očeta, potem pa tudi rodbino, — je dejala dobra žena. In povedala je gjenim delavkam kratko, kaj se je zgodilo z bivšo njihovo družico in kako je s požrtvovalnosti polnim življenjem odpustila svoj mladostni greh.

— Sicer jo boste pa takoj videle, — je pripomnila v odgovor na vročo željo radovednih deklet. — Videle jo boste, ker je tu.

In odprla je vrata, za katerimi je čakal poročnik.

— Hvaležna bi vam bila, gospod, — je dejala, — če bi nam predstavili gospo d'Ouvelles.

Toda delavke so že odpirale okna, da bi videle Marjano. Poročnik se je ozrl in zagledal svojo ženo na pragu.

Marjana je zadržala, ko je zagledala pred seboj gospo Poidevinovo sredi delavk.

Povesila je oči, stopila h gospe Poidevinovi, ji poljubila roko in zasepetala:

— O... hvala!... hvala, gospa!

In delavke so po vrsti objemale Marjano. Poročnik d'Ouvelles je ves galetel, da jo vidi.

Ko je bilo pozdravljanje in objemanje končano, je nanese pogovor na otroka Magdalene Bachelinove. Dečka so bue poverile dobri zeni, nedavno ovdoveli, stanujoči v okolici Pariza.

— Zelo jo boste onesrečili, če ji zopet vzamete tega otroka, ker nima nikogar drugega na svetu, — je dejala gospa Poidevinova.

Marjana se je ozrla na svojega moža.

— Pustiva ji ga, — je odgovorila, — ker bo lahko živea z nama, če bo hotela.

Poročnik je prikimal v znak soglasja.

Marjana je torej sklenila vzeti k sebi ženo, ki se je bila zavzela za uboga otroka njihove delavnice. Zato ni hotela zapustiti Pariza, dokler ni ne izpolnila dveh trdnih obljub. Najprej je hotela stopiti pred sestro Genovefo in ji prositi za blagoslov. Toda v Salpetrieri je zvedela, da je minilo komaj nekaj tednov od smrti dobre prednice.

Do zadnjega trenutka svojega življenja je sestra Genovefa prosila boga, naj ji odpusti to, kar je smatrala za svoj edini greh, namreč nedolžno laž, ki je z njo pomagala Marjani, da je stopila na mesto Henriette Gerardove in se danes imenuje odpeljati v kaznilnico na Lousano.

Predno je izdihnila svojo blago dušo, si je dala sestra Genovefa primesti b. križ, ki je pred njim vsak dan klečala. V smrtnem boju ga je poljubila in zasepetala:

— To je bilo za rešitev ubogega nedolžnega dekleta, moj bog, odpusti mi to laž. Da, odpusti, mi... odpusti.

In izdihnila je.

Marjana je zapustila Salpetriero s težkim srcem.

— Dobre prednice ki bi so bila tako rada videla, ni več med živimi, — je dejala svojemu možu, ki jo je čakal pri vratih. — Da bi našla vsaj zdravnik, — je pripomnila.

To je bil res drug človek, ki bi ga bila Marjana rada videla predno zapusti Pariz, morda za vedno.

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Oče Staviskega si konča življenje — Pustolovce ujame mlado žrtev v svoje mreže

Groteskna epizoda pobega neposredno iz sodne dvorane je pa imela v burnem življenju Aleksandra Staviskega nepričakovano tragičen epilog. Policija je seveda napela vse sile, da bi izsledila Staviskega. Kakor Stavisky, je izginila tudi Arlette Simonova, ki so jo bili po policijskem zaslusanju izpustili. Verjetno je bilo, da se bosta zaljubljenca zatekla k staremu očetu Staviskega, ki je bil ta čas opustil zdravniško prakso. Dr. Emanuel Stavisky je bil povabljen na policijo, kjer je zvedel, da je bilo

zaman vse njegovo upanje, da je sin končno krenil na pravo pot.

Vest o štirimilijonski slepariji je bila za 68 letnega moža grozen udarec. O bivališču svojega sina ni mogel povedati policiji ničesar. Pač je pa imel slutnjo. Če Alexander ni bil varen v Parizu, je bil en kraj, kjer bi mogel biti nekaj časa na varnem.

V Montigny-sur-Loing so imeli Stavisky sorodnike. Tam sta živea očetov svak Bernstein in njegov zet Ticles, oba zelo naklonjena Alexandru Staviskemu, kljub temu, da sta ga zaman odvrčala od njegovega burnega življenja. Emanuel Stavisky je lahko domneval, da se je njegov sin zatekel v prvem hipu tja. Sklenil je odpotovati za njim. Odpeljal se je torej v Montigny, toda čim bolj se je bližal mirnemu domu svojih sorodnikov, tem večje ogorčenje se ga je polasčalo nad sramoto in ponižanjem lastne rodbine. Ni imel moči, da bi odšel s kolodvora k Bernsteinu. Krenil je kar na slepo srečo ob železnici v temo. Zjutraj so pa ljudje našli

mrtevga s prestreljeno glavo.

Ljudje iz mesteca ga niso spoznali takoj, čeprav je zahajal tja na počitnice. Trajalo je več ur, predno se je vest o najdenem samomorilcu razširila in izpopolnila z imenom. Ta čas je pa iz Montigny odpotoval mož, ki je tam prenočeval in ki ni zvedel za starčovo smrt. Ta mož se je predstavil kot inspektor Bayard, v resnici je bil pa bežeči Alexander Stavisky, čigar izmotavanje pred pravico se je tako nehote križalo z zadnjo tragično potjo njegovega očeta.

Policija je pa ta čas v Parizu pazila na vse, ki je bilo o njih znano, da občejejo s Staviskim. Eden izmed teh je bil mladi Hayotte, ki smo ga videli, kako je znal ob Alexandrovih strani v letoviški igralnici dobivati tudi težke tisočake. Henry Hayotte je poznal nekoč Staviskega samo po tem, kar je slišal o njem. Njuna očeta sta bila prijatelja in stari Stavisky je večkrat po- rožil Hayotta.

koliko preglavic mu dela sin.

Hayotte je o tem večkrat svareče govoril doma vpricho svojega sina, ki je bil šele sredi gimnazijskih študij. Burno Alexandrovo življenje naj bi odvrnilo Henryja od enake poti. Skrbni oče se pa seveda ni nadejal, da je v nje-

govem sinu toliko lahkornosti in hrepenenja po prijetnem življenju, da vzbuja v njem življenje starejšega Aleksandra nekaj kakor občudovanje in zavist.

Čez nekaj let lepi, elegantni in lahkoživni Henry Hayotte ni bil več daleč od moralne meje, ki jo je bil takrat že mirno prekorajil Alexander Stavisky. Mladi Hayotte je

zaenkrat samo lezel v dolgove in čez nekaj časa je zašel v tako košljivi položaj, da ga je moglo rešiti zopet samo večje posojilo. Do posojila je pa vodila po njegovem mnenju samo ena pot: Alexander Stavisky je imel nekakšno pisarno, kjer je delal vsakovrstne finančne transakcije.

Tako se je Henry Hayotte pojavil nekoga dne leta 1924 v rue Taitbout pred Alexandrom Staviskim s prošnjo, naj mu posodi nekaj denarja na menice. Prišel je pa ob nepravem času. Stavisky je bil brez denarja. Pač je pa iz svojega sleparskega vidika v polni meri ocenil, kaj bi mogel pomeniti zanj tako lep fant, tako dostojnega vedenja, tako velikih zahtev do življenja in tako brezbrizhen, ko izroča svojo usodo v roke upnika. Ni mu mogel takoj pomagati, pač je pa

navežal z njim zelo pristranske slike

in mu obljubil, da bo že kako poskrbel zanj. Čez nekaj dni ga je imenoval za uradnika, potem pa za ravnatelja družbe »P'tit Pot« in Hayotte je bil lahko vesel, da se pričinja njegova karijera. Ni pa seveda slutil, v kakšne družabne višine in v kakšne prepadе ga privede intimno prijateljstvo s Staviskim.

Zaenkrat ga je vezalo nanj vedno večje občudovanje. »P'tit Pot« je obetal ob izdatni in spretni reklamni krasno eksistenco. Še zapeljivejši izgled mu je pa odpiral Stavisky, ko mu je odkrival prakso brezvestnega pustolovstva in verižništva. Veseli in bistroumni Hayotte je bil v teh stvareh zelo nadarjen učenec in kmalu sta tvorila oba nerazdružljivo dvojico, ki je znala ljudi imenitno oslepiti in oskubiti. Tudi prve konflikte s policijo je preстал mladi Hayotte z veliko spretnostjo, tako da je poleti leta 1926 brez posebnega pojasnila razumel, da se je lotil njegov pokrovitelj velike sleparije in da je treba napeti vse sile, da ga policija ne zasači. Ko je dobil Henry Hayotte novabilo, naj se zgleda v zadevi svojega delodajalca pri komisariju Pachotu, ni šel tja. Doma je povedal, da mora odpotovati, a nastopil se je drugje, da bi mogel Staviskemu na begu pomagati.

Nekaj dni se je veselil, da je policija tako imenitno potegnila za nos. Ni pa seveda slutil, da je policija že prvi dan vedela za njegovo novo stanovanje in da ga je pustil stari navihaneč Pachot na svobodi samo kot najzanesljivejšo sredstvo, kako zvedeti, kje se skriva Stavisky. Mladi Hayotte ni opazil, kako ga policija nadzoruje. In

tako je prišel nekega dne eden izmed inspektorjev, ki mu je bilo poverjeno nadzorstvo nad njim, h komisariju Pachotu z veselo novico: »Ga že imamo, Stavisky je v vili v Marly«.

160 let je star

Najstarejši mož sveta Zaro Aga je doma iz okolice Vana, nekoč glavnega mesta države Urarta v vzhodnem Kurdistanu. Rojen je bil leta 1774 in pripada kurdskemu narodu. Star je torej 160 let, pa je vendar še razmeroma čil in krepak. Oženjen je bil enajstkrat in imel je mnogo otrok, od katerih pa živita samo še dva sinova. Eden je star 132, drugi pa tudi nad 100 let. Oba sta

bila do leta 1920 v carigraskem pristanišču nosača. Tudi stari je bil nosač in še kot 150 letni stavec je nosil težka bremena, ki jih niso zmogli njegovi za 100 let mlajši tovariši. Najzanimivejši pri tem kurdu je, da so mu pred 34 leti zrasi novi beli zobje in črni lasje, ki so mu pa kmalu izpadli. S svojo enajsto ženo menda ni zadovoljen, ker se hoče od nje ločiti, da bi se dvajstkrat oženil. Pravi, da bo to njegova zadnja ženitev.

Svojo mladost je preživel Zaro doma v Kurdistanu, od koder ga je poglala revščina po svetu. Dolga leta je preživel v Carigradu; nikoli ni pil alkoholnih pijač, niti jedel mesa. Njegova glavna hrana je bilo sočivje, mleko, maslo, jogurt in sir. Zelo rad je pil in še pije močno črno kavo. Zdravniki domnevajo, da tiči glavni vzrok njegovega dolgega življenja v treznosti in vegetarijanstvu. Zato je povabilo neko ameriško abstinentsko društvo 160-letnega Kurda v New York, da ga je kazalo kot živ primer proti alkoholizmu. Plačevalo mu je 50 dolarjev na teden in delalo z njegovim imenom veliko reklamo. Nedavno je Zaro Aga težko zbolel in dolgo je ležal v carigraski bolnici, pa so mu zdravniki zaenkrat še rešili življenje. Denar, ki ga je bil zaslužil v Ameriki, je že porabil in zdaj dobiva od carigranskega magistrata 50 turških lir mesečno. Tudi njegova žena je težko zbolela in zato je naprosil zeta, naj mu preskrbi drugo žensko, ki mu bo stregla. Pripomnil je pa, da ne sme biti prestara.

Moderna rodbina.

— Zakaj pa skrivaš cigarete pred materjo? Kaj se bojiš kaditi vpricho nje? — Ne, pač se pa bojim, da bi mi mati cigaret ne pokadila.

DIN 85.- MESEČNO

Vaše življenje je popolno samo tedaj, ako ste v zvezi s svetom. To Vam omogoča naš JADRAN radio prejemnik. Javite se takoj pri naših zastopnikih. Aparate oddajamo po vrstnem redu prijav.

NAJVEČJA RADIOINDUSTRIJA SVETA

PHILIPS RADIO

Kemično čistimo

OBLEKE, PEREMO, SVETLOLIKA-MO PERILO IN OVRATNIKE ZA VAS

STANE ŠAVS.
LJUBLJANA, Tyrševa cesta 36

KAVARNA STITAR

vsak večer koncert — »prvo-vrstne pjevačice«.

810

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14.

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA
V LJUBLJANI — se priporoča
bledim in slabotnim osebam
91/L

NOVOZIDANO HISO

prodam. — Rače št. 65. 951

TELEFON 2059

**PRENOG
SUNA DRVA**
Pogodba, Schottova 6.

BUKOV OGLJE

več vagonov prodam. — Pošt-ni predal 4, Sv. Peter v Savinjski dolini. 912

HISO, NJIVE, GOZD

prodam. — Pojasnila: Perc, Dolenjske Toplice. 964

GOSPODIČNA

ki je sedela dne 18. II. v kinu Dvor na desni strani št. 4 za 6.- Din, se naproša, da pošlje svoj naslov na upravo »Slov. Naroda« pod »Sestanek 975«.

A. C.

V torek kakor običajno na starem kraju. Pričakujem. — Poljub. — O. R. 974

POSESTVO

25 oralo napredaj. Celofiga, Bresterica pri Mariboru. 965

APARAT-CIKLOSTIL

kupi Berdon, Gorenja vas. 966

MOTOR BSA

prodaja — Bohinc, Medvode. 967

NAJCENEJE KUPITE

seno in slamo, drva, vina pri Cajmko, Slovenjgradec. 968

TRGOVSKO OPRAVO

pult, police, mize, razstavne zasteklene omarice itd. prodam. — R. Majkseler, Tyrševa cesta 31/L, desno, od 3. do 5. ure vsako popoldne. 971

KRATEK KLAVIR

z lepim glasom, dobro ohranjen, zelo poceni napredaj. — Zaloga klavirjev F. Bodner, Maribor, Gosposka 2. 969

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke

od Din 400.-

prve svetovne fabrikate: Bosen-dorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hözl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Pro-taja jih izključno te sodni iz-vedence in bivši učitelj Glas-bene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7
Velikanska zaloga vseh glas-bnih instrumentov in stru-